

Vraag en beantwoording wel/niet op de site bestuur.gooisemeren.nl (doorhalen wat niet van toepassing is)*.

Naam en fractie:	Hugo Bellaart, VVD
Datum indiening:	1 februari 2022
Datum antwoord:	1 maart 2022
Onderwerp:	Data en algoritmes

Inleiding

Ook in het lokale bestuur wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van algoritmes in de gemeentelijke uitvoering met besluiten die voor inwoners ingrijpend kunnen zijn, zeker gelet op de taken die naar gemeenten zijn gekomen. Nu zijn algoritmes in principe niet veel meer dan gedigitaliseerde beslisregels, maar die beslisregels kunnen ook een zelflerend karakter krijgen, zonder dat goed duidelijk is hoe men tot een resultaat (een besluit) komt. Er zijn inmiddels genoegzaam voorbeelden bekend van algoritmes met een ongewenst karakter. Inzicht in het gebruik van algoritmes kan helpen om tenminste het bewustzijn over het gebruik te verbeteren.

Algoritmes maken gebruik van data; het cliché zegt dat het algoritme zo goed is als de data die het gevoerd krijgt. Bij de lokale overheid gaat het bij data al snel over persoonsgegevens. Dat roept de vraag op in hoeverre de gemeente en de Regio Gooi en Vechtstreek (die taken voor de gemeente uitvoert) de nodige zorgvuldigheid betrachten bij de hantering van data. Het laatste ook in de context van de recente Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS) voor bijvoorbeeld bestuursrechtelijk toezicht en handhaving in het sociaal domein.

Over deze twee aspecten heeft de VVD de volgende vragen, zowel aan de gemeente als aan de Regio Gooi en Vechtstreek.

Vraag 1

Zijn er cijfers bekend over de mate waarin de data die door de gemeente en door de Regio worden gehanteerd actueel en betrouwbaar zijn?

Antwoord

Bij het gebruik van gegevens geldt het principe: eenmalige opslag meervoudig gebruik. Ter ondersteuning hiervan wordt o.a. gebruik gemaakt van een datadistributiesysteem. Basisregistraties, zoals persoonsgegevens, die gebruikt worden in de diverse systemen bij gemeente en de Regio G&V, worden hiermee actueel gehouden. Ook het Digitaal Leefplein (Regio G&V) is aangesloten op de basisregistratie personen (BRP) van onze gemeente.

Voor diverse basisregistraties zijn cijfers beschikbaar over de datakwaliteit. Via de jaarlijkse ENSIA-systematiek leggen we verantwoording af over de kwaliteit van de basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO). E.e.a. is nader toegelicht in een raadsmededeling van 17 september 2021 (zaaknummer 2177903).

Vraag 2

Kan in grote lijnen worden aangegeven op welke wijze persoonsgegevens worden beschermd (technisch en procedureel), zowel in de gemeente als ook in de Regio?

Antwoord

Op het gebied van informatiebeveiliging en privacy is er diverse wet- en regelgeving van toepassing voor de overheid. Hier moet de gemeente Gooise Meren aan voldoen. Algemeen: de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Maar er is ook specifieke regelgeving waar aspecten van bescherming van persoonsgegevens worden benoemd, zoals wet BRP, Suwinet, DigiD. Uit al deze regelgeving volgen tal van maatregelen en procedures die wij als gemeente geïmplementeerd hebben. Voorbeelden van technische maatregelen: back-up's van data, antivirusscanner, firewalls, multi-factor authenticatie, logging. Voorbeelden van procedurele maatregelen: procedure melden datalekken, procedure back-up en restore, procedure uitwijk, patchmanagement procedure, autorisatiematrixes voor applicaties, procedure in/uit dienst (met belofte/eed tot geheimhouding). Door middel van i-bewustzijntrainingen worden medewerkers van Gooise Meren regelmatig getraind in het zorgvuldig omgaan met gegevens en veilig werken (digitaal en fysiek).

Door middel van jaarlijkse audits wordt bij de gemeente door een externe auditor gecontroleerd of de juiste maatregelen en procedures ingevoerd zijn en up-to-date gehouden worden.

De maatregelen gelden voor alle (persoons)gegevens die de gemeente ontvangt en in enig welke vormt bewerkt. Dus dat betreft de burgers en bedrijven van onze gemeente en – indien van toepassing – de regio.

Ook Regio G&V is gebonden aan wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens zoals de AVG, Uitvoeringswet AVG en de Wet politiegegevens voor de BOA's. De Regio hanteert een gecombineerd normenkader BIO/NEN 7510 voor de gehele organisatie. De RAV is daarnaast daadwerkelijk NEN 7510 gecertificeerd en daarvan profiteert ook de rest van de organisatie. Er worden jaarlijks diverse interne en externe audits uitgevoerd (zoals NEN 7510 bij RAV en audit Wet politiegegevens). In het kader van de e-learning digitale weerbaarheid worden medewerkers getraind in omgang met gegevens en

informatiebeveiligingsaspecten en ook op andere wijzen wordt het bewustzijn van medewerkers verhoogd.

Gemeenteraad Gooise Meren

Informatieve vragen van feitelijke en/of technische aard

Vraag 3

- Is er sprake van geautomatiseerde besluitvorming (bijvoorbeeld in de geautomatiseerde selectie van de doelgroepen) op basis van algoritmes en zo ja, is bekend op welke plaatsen in de gemeente en Regio dit plaatsvindt?
- En voor zover er geautomatiseerde besluitvorming plaatsvindt, komt daar dan nog menselijke tussenkomst aan te pas?

Antwoord

- Nee voor de gemeente. Nee voor Regio G&V
- Nee voor de gemeente. Nee voor de Regio G&V

Vraag 4

Is er aanleiding voor zorgen op gemeentelijk niveau over de omstandigheid dat veel wetgeving in het sociaal domein ontworpen is vóór de AVG in werking trad, tegen de achtergrond van de recente WGS?

Antwoord

Hoewel veel wetgeving in het sociaal domein dateert van voor in werking treding van de AVG is bij de opstelling daarvan rekening gehouden met de nationale wetgeving voor de bescherming van persoonsgegevens, de Wet Bescherming Persoonsgegevens en zijn de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming), UAVG (Uitvoeringswet AVG) en mogelijk de WPG (wet politiegegevens) hierop van toepassing.

Sociaal domein:

De wetten in het sociaal domein geven gemeenten de opdracht breed en integraal te werk te gaan. Wat ontbreekt, is de juridische grondslag om de noodzakelijke persoonsgegevens domeinoverstijgend te delen, te verzamelen en te verwerken. Het wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) moet dit oplossen. Volgens de huidige planning wordt het wetsvoorstel op 1 januari 2023 van kracht.

Wet Gegevensverwerking Samenwerkingsverbanden (WGS):

Voor het doel van het voorkomen en bestrijden van bepaalde ernstige criminaliteit kunnen vergaande beperkingen van het grondrecht gerechtvaardigd zijn. Dat neemt niet weg dat het huidige voorstel op onderdelen in strijd komt met de eisen die voortvloeien uit het grondrecht van bescherming van persoonsgegevens. Verschillende bepalingen gaan namelijk verder dan strikt noodzakelijk en/of bevatten onvoldoende duidelijke en nauwkeurige regels en/of onvoldoende procedurele en materiële waarborgen.

Op verzoek van de eerste Kamer heeft de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens, op 9 november 2021 geadviseerd deze wet in zijn huidige vorm niet aan te nemen.

Zowel de WAMS als de WGS beogen juridische grondslagen te bieden die de gemeente helpen haar publieke taken goed uit te voeren. We nemen daarbij aan dat de eerste Kamer het advies van de toezichthouder zal opvolgen en daarmee zorgt voor een betere wettelijke borging van de bescherming van de persoonsgegevens.

Ik zie vanuit onze taak de persoonsgegevens te beschermen geen aanleiding voor zorgen voor Gooise Meren.

Bij de Regio is de verwachting dat de WAMS niet veel impact zal hebben op het werk omdat het ons logisch lijkt dat de gecoördineerde aanpak meervoudige problematiek bij de gemeenten te blijft aangezien de nu nog gescheiden gegevensverwerkingen daar ook plaatsvinden. De Wgs zal naar verwachting nog worden aangepast en kan mogelijk een oplossing bieden voor de creatieve constructie die nu in het land bij de diverse Zorg- en Veiligheidshuizen wordt gehanteerd, zo ook bij die in onze Regio.